

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Uhorce

ÚVOD

Ekonomický rast Slovenska vo veľkej miere závisí od schopnosti miest a obcí vytvoriť na miestnej úrovni pozitívne podnikateľské prostredie, ktoré podnieti investície súkromného sektora, čím sa vytvoria nové pracovné príležitosti. Na základe skúseností z Poľska, Českej republiky, Maďarska a najmä krajín západnej Európy je zrejmé, že strategické plánovanie je efektívnym nástrojom napomáhajúcim hospodárskemu rozvoju.

Zákon NR SR č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v §17 obciam ukladá vypracovávať, schvaľovať, pravidelne vyhodnocovať a plniť program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja.

V zmysle uvedeného zákona a v súlade s princípmi strategického plánovania je potrebné aby obec Veľké Uherce mala na lokálnej úrovni spracovaný programový dokument, ktorý zadefinuje víziu obce, jej priority do budúcnosti a bude v súlade s príslušnými strategickými dokumentmi podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni. Kompatibilita programu s Národným strategickým referenčným rámcom a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho kraja zabezpečí možnosť čerpania prostriedkov prostredníctvom niektorých z nasledovných operačných programov:

- Doprava
- Informatizácia
- Regionálny operačný program
- Životné prostredie
- OP Bratislavský kraj
- Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
- Vzdelávania
- Výskum a vývoj
- Zamestnanosť a sociálna inklúzia
- Zdravotníctvo
- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka

Pri plánovaní aktivít sa počítalo s využitím viac zdrojového financovanie, teda zapojenie aj súkromných spoločností. Týka sa to najmä aktivít v oblasti cestovného ruchu resp. opatrení, ktorých realizácia bude v budúcnosti prinášať priamy alebo nepriamy profit.

Okrem vyššie uvedených spôsobov bude naďalej možné pre financovanie menších projektov využiť aj dotácie zo štátu, prostredníctvom *štátneho rozpočtu SR, Environmentálneho fondu a Recyklačného fondu*.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je spracovaný v zmysle metodiky, ktorá je kompatibilná so spôsobmi strategického plánovania v členských štátoch Európskej únie uvedenej v Metodической príručke pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vydanéj Sekciou regionálnej politiky Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

V zmysle nového návrhu štruktúry sídiel Slovenskej republiky pre účely NSRR bola obec Veľké Uherce zaradené medzi kohézne póly rastu.

1. HISTÓRIA OBCE

Obec Veľké Uherce má bohatú históriu, jej minulosť siaha až do praveku. Podľa archeologických výskumov v chotároch obcí Veľké a Malé Uherce bolo praveké výšinné sídlisko nazývané Hradisko a blízko neho praveké sídlisko Podhradie. Povrchové nálezy trojrozmerných pamiatok z oboch týchto lokalít pod vrchom Šípok dosvedčujú, že boli osídlené už na konci doby železnej (halštatskej) t.j. asi v rokoch 800-400 pred Kristom. Bolo tu sídlisko púchovskej kultúry z konca doby laténskej a začiatkom rímskych provincií na strednom toku Dunaja

V minulosti mala obec (osada) názvy Vgrich, Vgruch, Vgroch, Vgrouch, Vgrot, Ugrouch, Nogvgrouch, Nog Ugrouch, Nagy Ugrócz aj Gross Ugrócz. Názov Uherce dostala po Uhercoch-Uhroch - teda Maďaroch, ktorí tu boli usadení v starej slovenskej osade pri potoku Drahožica za panovania kráľa Bélu I. ako strážna jednotka starého Uhorska.

Prvá uznaná písomná zmienka o Veľkých Uherciach je zo dňa 27.11.1274. Originál tejto latinsky písanej listiny je v štátnom archíve v Brne. Uvádza sa v nej, že osadu Veľké Uherce daroval kráľ Ladislav IV. magistrovi Štefanovi Čákovi, strýkovi Matúša Čáka Trenčianskeho. Prvá známa pečať obce je z roku 1646.

Turecké útoky boli dôvodom výstavby pevnostnej stavby – zámku – nad Veľkými Uhercami. Nepoznáme staviteľov ani finančníkov, len sa predpokladá, že ho stavali z kráľovských príjmov. Doteraz poznať štvorcový základ tejto pevnosti, o ktorej osudoch sa veľa nevie. Po sto rokoch prestalo turecké nebezpečenstvo a zámok spustol, murivo sa použilo na iné účely a v súčasnosti ho pripomína iba trávnatý základ a hon Pod zámkom v obvode Strakovej.

Menšie majetky v obci mali rodiny Révayovcov, Kubíniovcov, Malotopolčianskych, Rudnajovcov, Šipekyovcov, Bačkad'ovcov a Majlátovcov. Po Majlátovcoch sa majiteľmi majetku i kaštieľa (ktorý dal postaviť zač. 17. storočia Michal Bossanyi) stali v roku 1844 Keglevičovci. Ich vlastníctvo v roku 1865 kúpili Thonetovci. Z obdobia Majlátovcov sa už stretávame s dnešným slovenským názvom obce.

2. ZÁKLADNÁ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Obec Veľké Uherce ležiaca na východ od mesta Partizánske sa rozkladá na ploche 27,7875 km². Najvyšším bodom katastra je Hrubý vrch vypínajúci sa v pohorí Tríbeč – 734,5 m.n.m. Hustota obyvateľov je 72 obyv./km² (k 7.12.2007). Obec patrí do povodia rieky Nitra.

V zmysle administratívneho členenia obec Veľké Uherce patrí do okresu Partizánske, ktorý je súčasťou Trenčianskeho samosprávneho kraja. Hraničí na východe s Banskobystrickým krajom a na juhovýchode s Nitrianskym krajom. Z hľadiska medzisídelných väzieb majú Veľké Uherce najvýznamnejšie väzby na mestá Partizánske a Nováky.

Územie obce patrí do klimatickej oblasti mierneho pásma. Priemerná ročná teplota sa pohybuje od +8 °C do +9 °C (do 300 m n. m.) a pod +8 °C (nad 300 m n. m.). Priemerné

januárové teploty v pahorkatine sú od -2 °C do -3 °C, Vo vrchovinách v nadmorskej výške do 800 m dosahujú hodnoty do -3 °C do -4 °C. Priemerné júlové teploty v pahorkatine sa pohybujú okolo +19,5 °C a vo vrchovine okolo +15 a +16 °C.

Ročný priemer zrážok sa pohybuje od 600 mm na pahorkatine, do 800 mm na vrchovine. Snehová pokrývka trvá menej ako 100 dní, jej výška sa pohybuje okolo 25 cm.

3. OBYVATEĽSTVO

3.1 Počet obyvateľov

V obci Veľké Uherce žilo 2005 obyvateľov k 31.12.2006.

Tabuľka č. 1: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1950 - 2001

Obec	Počet obyvateľov				
	1950	1970	1980	1991	2001
Veľké Uherce	1738	2 207	2 145	1 951	1 939
Celkom	1738	2 207	2 145	1 951	1 939

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1997 - 2007

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
Narodení	21	19	18	11	12	17	18	20	18	17	10
Prihlásení	42	47	28	45	29	43	47	39	32	58	25
Odhlásení	34	42	42	45	37	22	32	18	25	34	34
Zomrelí	28	30	23	16	32	24	21	26	22	19	18
Prírastok	1	-6	-19	-5	-28	14	12	15	3	22	-17
Počet obyv. 31.12.	1997	1991	1972	1967	1939	1953	1965	1980	1983	2005	1988

Zdroj: OcÚ Veľké Uherce

Nárast počtu obyvateľov od roku 2002 je spôsobený najmä sťahovaním sa obyvateľov, nakoľko migračné saldo je mnohonásobne vyššie ako prirodzený prírastok, ktorý je dokonca v tomto období záporný. Dá sa však predpokladať, že späť do obce sa sťahujú najmä starší obyvatelia, v dôchodkovom veku.

3.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Jedným z najdôležitejších demografických ukazovateľov je vekové zloženie populácie. Pokles pôrodnosti v posledných rokoch vedie k postupnému znižovaniu podielu predproduktívneho veku (do 14 rokov) a nárastu podielu obyvateľstva v produktívnom veku (15-59 rokov muži, 54 rokov ženy) a poproduktívnom veku (60 a viac rokov muži/55 a viac rokov ženy). V obci Veľké Uherce vývoj korešponduje aj s okresom Partizánske aj s Trenčianskym krajom, ale aj s vývojom v celej Slovenskej republike.

Na disproporciu medzi podielom obyvateľstva v predproduktívnom a poproduktívnom veku ukazuje index starnutia, čo je pomer osôb v poproduktívnom veku k počtu osôb v predproduktívnom veku násobený stami. Pri hodnote ukazovateľa väčšej ako 100 možno hovoriť o regresívnom vekovom zložení obyvateľstva.

Tab. 3: Veková štruktúra obyvateľstva a priemerný vek

Počet obyvateľov	0 - 14	%	15 - 59M/ 54Ž	%	60+M/ 55+Ž	%	Index starnutia	Priemerný vek
1939	340	17,53	1169	60,29	430	22,18	126,47	38,02

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Vekovú štruktúru obyvateľstva obce Veľké Uherce možno charakterizovať ako regresívnu. Hodnota indexu starnutia v obci je 126,47, čo je v každom prípade nepriaznivá hodnota, ktorej výška sa však prejaví až v porovnaní s hodnotou indexu v Trenčianskom kraji (107,43) a Slovenskej republiky ako celku (96,74).

Priemerný vek obyvateľov Veľkých Uheriec je 38,02 r., čo je hodnota v porovnaní s Trenčianskym krajom (36,87) a Slovenskou republikou (36,17) pomerne vysoká.

3.3 Vzdelanie obyvateľstva

Dostupné údaje o vzdelaní obyvateľstva pochádzajú zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001. Vypovedaciu schopnosť však získajú až porovnaním so stavom na väčšom území.

Tabuľka č. 4: Vzdelanostná úroveň obyvateľstva k 26.5.2001

Deti do 16 rokov	Základné vzdelanie, bez vzdelania, neuvedené	Učňovské a stredné bez maturity	Stredné s maturitou	Vysokoškolské
366	460	545	501	92

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Tabuľka č. 5: Porovnanie vzdelanosti obyvateľstva obce Veľké Uherce, Okresu Partizánske a Trenčianskeho kraja (26.5.2001)

	Deti do 16 rokov	Základné vzdelanie, bez vzdelania, neuvedené	Učňovské a stredné bez maturity	Stredné s maturitou	Vysokoškolské
Veľké Uherce	18,88%	23,72%	26,84%	28,10%	4,74%
Okres Partizánske	18,03%	23,51%	27,23%	25,44%	5,80%
Trenčiansky kraj	19,07%	20,56%	26,91%	26,51%	6,94%

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001

Najviac obyvateľov v obci Veľké Uherce je s učňovským a stredným vzdelaním bez maturity v počte 460, hneď za nimi so stredným vzdelaním s maturitou. S vysokoškolským vzdelaním obec nedosahuje úroveň okresu, ani kraja.

4 CHARAKTERISTIKA SOCIO-EKONOMICKEJ A HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE

4.1 Nezamestnanosť

Nezamestnanosť je jedným z najzávažnejších problémov transformujúceho sa Slovenska. Tento fenomén sa u nás objavil až po roku 1989, dovtedy prakticky neexistoval (vďaka vtedajšej politike štátu). Na jej vývoj mala významný vplyv reštrukturalizácia podnikového sektora, nízka tvorba pracovných miest ako aj nízka flexibilita a mobilita pracovnej sily. Mieru nezamestnanosti analyzujeme na území celého okresu Partizánske.

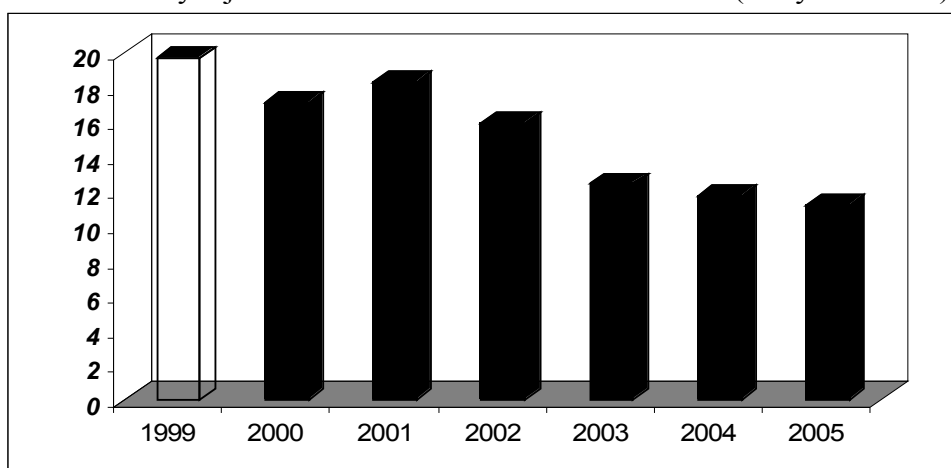
Tabuľka č. 6: Vývoj nezamestnanosti v okrese Partizánske (stavy ku koncu roka)

Rok	Evidovaní nezamestnaní (osoby)		Miera nezamestnanosti z disponibilného počtu evidovaných nezamestnaných v %
	Spolu	z toho disponibilní evidovaní nezamestnaní	
1999	5 459	5 067	19,7
2000	4 779	4 352	17,1
2001	4 982	4 506	18,3
2002	4 403	3 943	15,9
2003	3 691	3 201	12,4
2004	3 508	2 973	11,7
2005	3 014	2 659	11,2
2006	2 292	1 958	8,34

Zdroj: ŠÚ SR

V okrese Partizánske mali priaznivé čísla vývoja miery nezamestnanosti v posledných rokoch skôr štatistické pozadie – poklesol počet evidovaných nezamestnaných z dôvodu vyradenia z evidencie.

Graf č. 1: Vývoj nezamestnanosti v okrese Partizánske (stavy ku 31.12.)

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č. 7: Zmena stavu počtu evidovaných nezamestnaných v roku 2003 v porovnaní s rokom 1998

Počet nezamestnaných		Index
1998	2003	2003/1998
184	139	75,54

Zdroj: ŠÚ SR

V období rokov 1998-2003 klesol v obci Veľké Uherce počet evidovaných osôb bez zamestnania o viac ako 21 %. O vývoji obce poskytuje dostatočný obraz sledovanie pomocou absolútnych čísel a indexov. Tabuľka č. 8 ukazuje porovnanie okresu s krajom a celoslovenskými číslami. Nezamestnanosť v obci počas sledovaného obdobia korešpondovala s údajmi za celý okres.

Tabuľka č. 8: Porovnanie miery nezamestnanosti

	Miera nezamestnanosti %			Porovnanie (index)	
	1998	2000	2003	2000/1998	2003/2000
Okres Partizánske	18,93	17,13	12,36	90,49	72,15
Trenčiansky kraj	11,6	12,67	9,87	109,22	77,90
Slovenská republika	15,62	17,88	15,56	114,47	87,02

Zdroj: ŠÚ SR

Miera nezamestnanosti v Trenčianskom kraji je v porovnaní so Slovenskou republikou dlhodobo podpriemerná. V okrese Partizánske má klesajúcu tendenciu.

4.2 Zamestnanosť

Vývoj zamestnanosti v okrese Partizánske ako aj na celom Slovensku bol ovplyvnený transformačnými zmenami. Boli realizované reštrukturalizačné zmeny najmä vo výrobných podnikoch v nadväznosti na privatizáciu niektorých štátnych, resp. národných podnikov. Zároveň sa postupne zrýchľoval adaptačný proces v podnikovej sfére na nové konkurenčné prostredie. V jednotlivých podnikoch dochádzalo k prehodnocovaniu nerentabilných činností, s cieľom zabezpečiť efektívnejšiu zamestnanosť a znížiť neefektívnu prezamestnanosť, ktorá pretrvávala najmä začiatkom deväťdesiatych rokov, čo sa následne prejavilo na znižovaní stavu zamestnancov. Hlavné rozvojové reštrukturalizačné zámery jednotlivých rezortov nedávali predpoklad pre vytváranie výraznejších možností pre vznik nových pracovných miest. V okrese je najväčšie zastúpenie malých a stredných podnikov v oblasti priemyselnej výroby, veľkoobchodnej a maloobchodnej činnosti a obchodných služieb. Výrobný program väčšiny podnikateľov bol v minulosti zameraný na obuvnícky a kožiarsky priemysel. V súčasnosti dochádza k diverzifikácii, ktorá je predpokladom pre trvalo udržateľný rast regiónu.

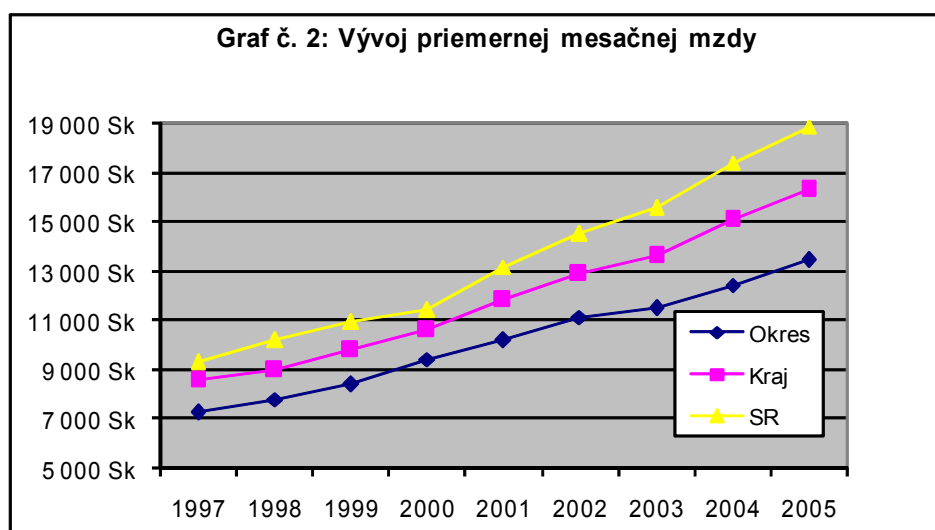
Priemerná mesačná mzda v roku 2005 v okrese Partizánske bola najnižšia z okresov Trenčianskeho kraja a dosiahla iba 13 459 Sk, čo je hlboko pod celoslovenským priemerom (18 894 Sk).

Tabuľka č. 9: Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy (prepočítané počty v Sk)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Okres	7 298	7 816	8 451	9 454	10 234	11 157	11 539	12 462	13 459
Kraj	8 604	9 017	9 821	10 611	11 846	12 932	13 667	15 127	16 358
SR	9 318	10 212	10 945	11 430	13 201	14 516	15 608	17 444	18 894

v rokoch 1997-1998 priemer za 1.-3. štvrťrok

Zdroj: ŠÚSR

Zdroj: ŠÚSR

Podľa výsledkov ostatného sčítania obyvateľov, domov a bytov z 26. mája 2001 prevažná časť ekonomicky aktívnych obyvateľov obce Veľké Uherce dochádza za prácou. Pracovné príležitosti nachádzajú predovšetkým v Partizánskom, Prievidzi a Novákoch. Obec Veľké Uherce má prevažne poľnohospodársky charakter. Drobná priemyselná výroba a podnikatelia sídlia v obci Veľké Uherce zaistujú potreby obyvateľov obce.

Z hľadiska poľnohospodárstva má významné postavenie Poľnohospodárske družstvo podielnikov sídlia vo Veľkých Uherciach, ktoré obhospodaruje tiež dvory v Malých Uherciach, Malých Kršteňanoch, Pažiti a Veľkých Kršteňanoch. Vzhľadom na klimatické podmienky spočíva ťažisko rastlinnej výroby v pestovaní cukrovej repy a kukurice, významný podiel produkcie pripadá na ovocie. Zo živočíšnej výroby je ťažiskovým chov ošípaných a hovädzieho dobytku. V obci Veľké Uherce pôsobia tiež samostatne hospodáriaci roľníci.

Priemyselnú výrobu v obci Veľké Uherce reprezentujú okrem iného: potravinárska výroba, výroba obuvi a polotovarov, krajčírska výroba, spracovanie dreva, chemická výroba, a stavebná výroba – všetko podnikateľské činnosti z dlhodobého hľadiska charakteristické pre danú lokalitu.

Terciárny sektor nie je nijako výnimočne zastúpený, odvíja sa však od neho úroveň občianskej vybavenosti a životného štandardu v jednotlivých obciach.

Tabuľka č. 10: Podnikateľské subjekty v obci

Typ prevádzky	Počet prevádzok
Poľnohospodárstvo (PDP)	1
Stolárstvo	1
Drevovýroba	1
Obuvníctvo	2
Priemyselný textil	1
Kamenárstvo	1
Potravinárstvo	3
Stavebníctvo	2

Zdroj: OcÚ Veľké Uherce

Tabuľka č. 11: Sieť služieb a obchodov

Typ prevádzky	Počet prevádzok
Kaderníctvo	3
Predajňa priemyselného tovaru	1
Predajňa textilu	1
Lekárň	1
Potraviny	5
Predajňa záhradkárskych potrieb	1
Pohostinstvá a reštauračné zariadenia	6 (z toho dve sezónne)
Ubytovacie zariadenie	1
Vinárň	1

Zdroj: OcÚ Veľké Uherce

5. KRAJINA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Socioekonomické pomery – intenzita a štruktúra hospodárstva, urbanizácia, vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia a množstvo ďalších faktorov sú ľudskou činnosťou ovplyvniteľné a sú určujúcimi pre kvalitu životného prostredia regiónu.

Prírodné pomery svojím dlhodobým pôsobením podmienili vznik adaptačných mechanizmov krajiny. Pôsobenie faktorov podmienených ľudskou činnosťou je krátkodobé, nárazové a synergické, bez času na prispôsobenie sa zmenám. Antropogénna činnosť ovplyvňuje najviac stav a kvalitu životného prostredia (ďalej len ŽP). Stále, i keď v menšej miere, sú vykonávané činnosti bez opatrení pre udržanie kvality ŽP, o čom svedčia ukazovatele stavu zložiek ŽP.

5.1 Voda

Obec patrí do povodia rieky Nitra. Okrem nej preteká katastrom potok Drahožica. V katastri sa nachádza vodná nádrž s rozlohou 22 ha. Vodná nádrž patrí povodiu Váhu a používala sa ako zásobáreň úžitkovej vody pre obuvnícke závody 29. augusta v Partizánskom. Vo vodnej nádrži je možné kúpanie, člnkovanie a rybolov. V okolí je cca 80 rekreačných chatiek súkromných osôb a organizácií.

5.2 Lesy a pôda

Z celkovej výmery obec Veľké Uherce 27,7875 km² tvorí lesný pôdny fond cca 61,84%-ná lesnatosť územia, ktorú hodnotíme ako veľmi dobrú. (podľa Atlas krajiny SR). Prevažujú lesy listnatého charakteru – najmä bukové a dubovo – hrabové. Z ihličnatých drevín prevláda v lesoch borovica sosna.

Pôda je primerane využívaná poľnohospodárskym spôsobom, keď poľnohospodárska výmera tvorí cca 26% celkovej výmery obce Veľké Uherce. V obci Veľké Uherce patrí pôda súkromným vlastníkom, obhospodaruje ju Poľnohospodárske družstvo podielnikov.

Do prostredia obce Veľké Uherce sa zásadným spôsobom zasahuje aj dolovanie dolomitných pieskov. Firma Kameňolomy a štrkopiesky a.s. zo Zlatých Moraviec prepravovala pôvodne dolomitné piesky po železnici, ale po zdražení prepravy po železnici začali cca od r. 2003 vo väčšej miere využívať automobilovú dopravu po miestnych komunikáciách. Celkove sa po trase obce Veľké Uherce a okolitých dedín prepraví denne 500-800ton, čo predstavuje 40-50 súprav. Doprava po miestnych komunikáciách ekologicky zaťažuje ovzdušie a v nemalej miere aj zvyšuje hlučnosť a otrasy pôdy v okolí prepravnej trasy, ktorá nebola dimenzovaná na takéto zaťaženie.

5.3 Biota

V obci Veľké Uherce sa nachádza jedno významné veľkoplošné chránené územie - CHKO Ponitrie s druhým stupňom ochrany. Základom tejto ChKO sú pohoria Tribeč a Vtáčnik

s veľkým množstvom maloplošných chránených území. Je nutné uviesť aj ďalšie prvky ochrany menšieho rozsahu a to:

- a) prírodná rezervácia „Dobrolínske skaly“ Veľké Uherce
 - b) najnižšie položená step v strednej Európe
- (Podľa „Atlas krajiny SR“).

Na území obce Veľké Uherce a v jeho blízkosti sa nachádza niekoľko významných prírodných prvkov – či už sú to endemické a reliktné druhy zvierat (napr. *pikulík*), alebo fytogeograficky významné druhy rastlín (napr. *mesačnica trváca*, *žerušnica trsnatá* a i.), alebo aj historické parky, arboréta a záhrady (Veľké Uherce, Partizánske).

V južnej časti obce Veľké Uherce sa nachádza územie obývané *piskorom vrchovským*, ktorý je endemickým a reliktným druhom. V povodí rieky Nitra sa vyskytuje ako endemický druh rýb a kruhoústnic *kolok vretenovitý*.

Medzi chránené prvky treba zaradiť aj jeden chránený strom a to Veľkouherskú lipu (lipa malolistá) Veľké Uherce – stav ohrozená, degradovaná (Správa o stave životného prostredia kraja Trenčín 2002).

5.4 Celkové hodnotenie stavu životného prostredia

Celkovo je možné stav životného prostredia v obci Veľké Uherce hodnotiť ako dobrý, s výhradou severovýchodnej časti, kde je možné hovoriť o prostredí narušenom až silne narušenom. Toto hodnotenie vyplýva z blízkosti silne priemyselných území na východ od obce Veľké Uherce – Prievidza, Handlová, Nováky.

6. CESTOVNÝ RUCH

6.1 Ponuka cestovného ruchu v regióne

- pobyt pri vode: vodná nádrž Veľké Uherce s aktivitami: kúpanie – obmedzené z dôvodu čistoty vody, člnkovanie, rybolov
- pobyt a vychádzky pahorkatej krajine s aktivitami: zber lesných plodov, predovšetkým húb v okolitých lesoch
- športové aktivity: motokros, turistika, cykloturistika
- bežecké lyžovanie, (napríklad: Veľkouherecká 15-ka)
- jazda na psích záprahoch
- kaštieľ s parkom (národné kult. pamiatkyodpredaný potomkovi rodu Thonetovcov (ohýbaný nábytok – stolička thonetka) – rekonštruuje sa
- Kultúrne udalosti Veľké Uherce- Ochotnícke javisko, Festival dychových hudieb, Mariánska púť na Kalváriu
- vzdelávacie, obchodné a sociálne akcie podnikov a zamestnancov na podnikových chatách

6.2 Súčasní návštevníci regiónu

Jednodňoví návštevníci

Hostia do regiónu prichádzajú predovšetkým z Partizánskeho, Novák, Topoľčian. Veľká časť hostí využívajúcich domácu – regionálnu ponuku je z vnútra regiónu (z obcí regiónu).

Mimoregionálni a zahraniční hostia sa koncentrujú do obce Veľké Uherce. Po vrátení kaštieľa Thonetovcom a dokončení rekonštrukcie sa dá očakávať využitie aj tohto areálu pre CR.

Nákupy jednodňových návštevníkov počas akcií sú orientované prevažne na občerstvenie.

Na Brezovej – turistická ubytovňa, kde sa pravidelne stretávajú turisti z blízkeho okolia

Viacdňoví návštevníci

Využívajú ubytovanie predovšetkým podnikových chat a zariadení, ale využívajú hojne aj vlastné chaty a chalupy. V obci Veľké Uherce je možnosť ubytovania a stravovania v súkromnom zariadení-Penzión Kardinál. Menšia časť využíva zariadenia voľného cestovného ruchu, kde počet lôžok v pomere k chatám predstavuje len cca 15% ubytovacej kapacity. Využitie ubytovacích zariadení kulminuje v letných mesiacoch, význačných sviatkoch a víkendoch, ale cez týždeň a v zime sú zariadenia prakticky prázdne. Nákupy viacdňových hostí kolíšu – väčšie nákupy v miestnych obchodoch majú „chatári“ pri dlhších pobytoch.

6.3. Rozvoj a zameranie CR v širšom regióne

Obec Veľké Uherce je súčasťou Hornonitrianskeho regiónu, ktorý je podľa dokumentu „Regionalizácia cestovného ruchu v SR“, ktorý vypracoval Ústav turizmu a schválila Rada vlády SR pre regionálnu politiku a dohľad nad štrukturálnymi operáciami v máji 2004, regiónom s národným významom, ktorý obsahuje územia s nadnárodným významom. (Bojnice)

Hlavné formy CR v tomto regióne podľa uvedeného dokumentu sú:

- pobyt pri termálnych vodách
- kúpeľná liečba (Bojnice)
- pobyt v lesoch
- pešia turistika
- cykloturistika
- poznávanie pamiatok,
- návšteva múzeí
- vidiecky turizmus.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho kraja z júna 2003 pokladá za významné stavebné kamene CR v kraji zalesnenú vidiecku krajinu, historické a kultúrne pamiatky, kultúrne a spoločenské podujatia, výstavníctvo a kúpeľníctvo. Za obmedzenia pokladá nedostatočnú organizovanosť a marketing. V TSK sú vhodné podmienky pre rozvoj rôznych foriem cestovného ruchu: (Vyberáme iba formy zodpovedajúce ponuke obce Veľké Uherce)

- poznávací turizmus – historické mestá, múzeá, galérie, hrady, kultúrne pamiatky, etnografické oblasti, pútnické miesta

- horský turizmus – letná turistika, cykloturistika, zimné športy
- vidiecky turizmus – agroturistika, poľovníctvo, rybárstvo, ľudová architektúra, folklór
- letný pobyt v rekreačných zariadeniach – vodné plochy, podhorské oblasti
- cykloturistika

7. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

7.1 Školstvo

Materská škola

Materská škola sa v obci Veľké Uherce nachádza a je využívaná aj deťmi z iných obcí. K 1.9.2007 ju navštevovalo 57 detí. Pedagogickú činnosť vykonávali štyri učiteľky.

Základná škola

V obci Veľké Uherce sa nachádza základná škola, v ktorej sú triedy 1. aj 2. stupňa. Základnú školu navštevuje v 260 žiakov (1.9.2007). Okrem miestnych detí navštevujú školu aj deti z obcí Kolačno a Pažiť. Vzdelávanie zabezpečuje 18 stabilných učiteľov a traja prostredníctvom dohôd.

Súčasťou Základnej školy vo Veľkých Uherciach je aj telocvičňa a školská jedáleň s kapacitou 180 jedál (65 stoličiek). Jedáleň využíva 150 detí a 16 pravidelných stravníkov, najmä dôchodcov.

Všetky školské budovy sú v zlom technickom stave s vysokou energetickou náročnosťou, vyžadujúce si dôkladnú rekonštrukciu.

7.2 Zdravotníctvo

Obec Veľké Uherce má zriadené zdravotné stredisko. V zdravotnom stredisku je ambulancia obvodného praktického lekára, detská ambulancia a zubná ambulancia. Vybavenosť zdravotného strediska je dobrá. Zdravotné stredisko v obci Veľké Uherce poskytuje služby aj obyvateľom z obcí Pažiť a Kolačno.

Najbližšia nemocnica resp. poliklinika je od Veľkých Uheriec vzdialená 7 km. Nemocnica s poliklinikou Partizánske sa nachádza v katastrálnom území obce Malé Kršteňany. Najbližšia pohotovosť je taktiež v Partizánskom, záchranná zdravotná služba príde do obce za 10 minút. V obci sa nachádza lekárň.

7.3. Sociálna starostlivosť

V obci Veľké Uherce sa nenachádza domov dôchodcov alebo hospic. Je zabezpečená opatrovateľská služba. Oblasť starostlivosti o starých ľudí si v budúcnosti vyžiada budovanie nových zariadení. Možnosť stravovania pre starších občanov je v obci Veľké Uherce zabezpečená v jedálni závodnej kuchyne PDP a v školskej jedálni.

Vo Veľkých Uherciach sa nachádza detský domov. Má celkovú kapacitu 22 detí. Je to detský domov rodinného typu, so snahou ubytovať deti z jednej rodiny spolu.

7.4. Kultúra

Dom kultúry v obci Veľké Uherce je využívaný pri príležitosti plesov, zábav. Ďalej sa využíva na pravidelné stretnutia organizácií, bankety, pravidelné stretnutia divadelného zboru, divadelné predstavenia. Kultúrny dom slúži aj na prenajímanie pri oslavách, jubileách, významných sviatkoch, pri predajných akciách, výstavách, rôznych stretnutiach. V budove kultúrneho domu sa nachádza aj knižnica a základná umelecká škola. Divadelná sála má kapacitu 176 stoličiek. V obci pôsobí ochotnícky divadelný zbor Uherčan a dychová hudba Uherčanka.

Budovy, ktoré sú v obci vyžívané na spoločenské a verejné účely, sú už zastaralé, väčšinou majú poškodené strechy. Dom kultúry sa vyznačuje zlým systémom vykurovania, ktorý si bude v blízkej budúcnosti vyžadovať rekonštrukciu.

7.5 Športové zariadenia

V obci Veľké Uherce sa okrem futbalového štadiónu nachádza aj motokrosový areál a pri škole telocvičňa. Futbalové ihrisko využíva predovšetkým TJ Družstevník (účastník V. ligy), družstvo dorastu, žiakov a prípravky. V školskom areáli sa nachádza aj miniihrisko s umelou trávou. Futbalové ihrisko a miniihrisko je využívané aj základnou školou. V motokrosovom areáli sa konajú 2x do roka motokrosovú preteky. Areál je využívaný aj na autokros a cyklopreteky. Telocvičňu využíva základná škola ale aj organizácie na futbal, volejbal, tenis. Najviac využíva telocvičňu stolnotenisový oddiel. Seniori sú účastníkom II. ligy a majú širokú základňu mládeže.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 Cestná doprava

Veľkými Uhercami prechádza cesta I. triedy č. 64, spájajúca okresné mesto Partizánske s centrami susediacich regiónov Topoľčany a Prievidza spájajúca spomínané okresné mestá. Jadro obce Veľké Uherce leží na ceste II. triedy č. 511 Zlaté Moravce. Komunikácia je čiastočne vybudovaná s vozovkou z čadičových kociek čiastočne s jednostranným chodníkom a odvodňovacím rigolom. V úseku je vysoký počet nehôd. Má nerovný povrch neschopný odvádzať vodu ku krajniciam. Prípojnú uličnú komunikáciu s asfaltovým povrchom bez chodníkov so spevnenými krajnicami sú poškodené budovaním kanalizačných prípojok. Cesty sú v zlom stave vyžadujúcom rekonštrukciu vozovky a krajníc.

Dopravné spojenie v smere do Novák sú 2 spoje, v smere do Partizánskeho je 6 - 8 spojov a v smere do Zlatých Moraviec 2 spoje denne.

V súčasnosti po zmenách v organizácii štátnej správy a prechode práv a kompetencií miestnej samosprávy je spracovaný zo strany SSC Prievidza plán väčších opráv či rekonštrukcií ciest pre oblasť Veľkých Uheriec. Podľa vyjadrenia vedúcich pracovníkov SSC Prievidza je v súčasnosti možnosť realizovať len opravy ciest malého rozsahu adekvátne významu ciest. No prejavili záujem spolupracovať so starostom obce Veľké Uherce, akceptovať ich požiadavky, prípadne využiť závery programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Veľkých Uheriec realizovaného Trenčianskou regionálnou rozvojovou agentúrou pri tvorbe plánu rekonštrukcií ciest na dlhšie časové obdobie. V roku 2007 sa uskutočnila rekonštrukcia cesty II/511, ktorá vedie cez obec smerom na Zlaté Moravce.

V obci je cca 25 km miestnych komunikácií, z čoho tretina si vyžaduje rekonštrukcie povrchu. Na zlý stav komunikácií vplýva aj budovanie kanalizačnej siete v obci.

Cyklistická doprava

Cez kataster obce prechádzajú značené cykloturistické chodníky.

Pešia doprava

Z dôvodu malej rozlohy jadra obce a vidieckeho charakteru tvorí pešia doprava najdôležitejšiu časť premiestňovania sa obyvateľov v rámci obce. Z toho dôvodu je potrebné budovať chodníky popri štátnej ceste aj miestnych komunikáciách. Najexponovanejší je prístup chodcov k železničnej stanici. Potrebné je vybudovať chodník od centra obce (kostola) po vodnú nádrž.

Statická doprava

Potreby statickej dopravy obec naplnila vybudovaním dvoch parkovacích plôch. V budúcnosti, ktorá prináša významný rast individuálnej dopravy je potrebné podmieňovať výstavbu, resp. rekonštrukciu objektov vybudovaním parkovacích miest.

8.2. Železničná doprava v obci Veľké Uherce

Veľkými Uhercami prechádza železničná trať Prievidza – Topoľčany - Nitra. Využívané je tiež spojenie č. 140 Nové Zámky - Prievidza. Železničná trať Prievidza – Topoľčany - Nitra je jednokoľajná neelektrifikovaná a frekvencia vlakového spojenia je 3x denne.

8.3. Telekomunikácie

Obec Veľké Uherce je pripojená na digitálnu ústredňu, vybavená 62% podzemnými a 38% nadzemnými rozvodmi telekomunikačnej siete, pripojených je 30% domov. Má dva verejné telefónne automaty. Obec má dostatočné pokrytie signálom mobilných operátorov Orange a T-mobile. Obecný úrad je pripojený ISDN linkou a je vybavený internetom. Internet využíva 25 % podnikateľských subjektov a cca 50 domácností, čo je cca 10%.

Obec je vybavená zastaralým slaboprúdovým rozvodom obecného rozhlasu, je využívaný na 98%.

8.4. Elektrifikácia

Obec Veľké Uherce je elektrifikovaná v 98% rozsahu, rozvod je realizovaný nadzemnými vedeniami – drôtami a káblami. V obci je 19 ks transformátorov z čoho je 16 na stĺpoch a 3 sú kioskové. V najbližšom období sa pripravuje rekonštrukcia rozvodov nízkeho napätia v obci. V budúcnosti bude potrebné vybudovať okruhy v odľahlejších oblastiach, ktoré zabezpečia stálu dodávku energie v prípade porúch. Drevené stĺpy, ktoré nezodpovedajú súčasným podmienkam je potrebné nahradiť betónovými.

Verejné osvetlenie je vybudované na stĺpoch v počte 250 ks svietidiel. Z čoho polovica má osadené úsporné žiarivky. Osvetlenie je riadené automatickým svetlocitlivým spínačom.

8.5 Plynofikácia

Obec Veľké Uherce má dobudovanú plynofikáciu obce a 90 % zapojených domov k odberu plynu.

8.6. Zásobovanie pitnou vodou

Obec Veľké Uherce má vybudovaný vodovod z dvoch zdrojov v katastri obce. Majiteľom a správcom vodovodu je Západoslovenská vodárenská spoločnosť Nitra, a.s. Pripojených je cca 99% domov. Je plánované rozšírenie zásobníka pitnej vody a jeho premiestnenie, čím by sa zabezpečilo nielen zvýšenie kapacity, ale aj tlaku, ktorý je v niektorých častiach nedostatočný.

Tabuľka č. 12: Najvýznamnejšie vodné zdroje

Názov vodného zdroja	Výdatnosť l/s
Fatineje	2 – 5 l/s
Belaneje	6-10 l/s

Zdroj: OcÚ Veľké Uherce

V rámci Trenčianskeho kraja je obec Veľké Uherce napojená na verejnú vodovodnú sieť veľmi dobre, keď celý okres Partizánske disponuje napojením na vodovodnú sieť cca 95% občanov a 100% obcí. (Správa o stave životného prostredia kraja Trenčín 2002 – 2001).

8.7. Odkanalizovanie a čistiareň odpadových vôd (ČOV)

Obec Veľké Uherce má vybudované 3,6 km kanalizácie, čo predstavuje 1/3 potreby obce. V prevádzke je čistiareň odpadových vôd o kapacite 500 ekvivalentných obyvateľov (E.O.) a jedna prečerpávací stanica. Obec má spracovanú projektovú dokumentáciu pre realizáciu kanalizácie v celej obci a plánuje pokračovať vo výstavbe v nasledujúcich rokoch.

8.8. Odpadové hospodárstvo

Obec Veľké Uherce má zabezpečený zber komunálneho odpadu do 110 l nádob a VOK Technickými službami Partizánske. Odpad je likvidovaný na skládke v Brodzanoch.

Separovaný zber odpadu je realizovaný prostredníctvom spoločného projektu obcí okresu Partizánske. Štvrťročne sa vyváža nebezpečný odpad. Obec pripravuje vybudovanie kompostoviska. Chýba mechanizačná technika na zvoz a spracovanie organického odpadu.

8.9 Ďalšie zariadenia občianskej vybavenosti

- cintorín s dostatočnou kapacitou, dom smútku
- pošta s plnou prevádzkou
- rímskokatolícky farský úrad
- požiarna zbrojnica
- matričný úrad

9. SWOT ANALÝZA

9.1 Silné stránky

- nízka cena práce v porovnaní s inými okresmi TSK
- nízke ceny pozemkov vhodných pre investície (nižšie ako porovnateľné lokality v rámci západoslovenského kraja)
- dostatočná kapacita inžinierskych sietí (elektrická sieť, telekomunikačná, plynofikácia, pitná voda)
- poloha obce (62% územia tvoria lesy)
- existencia športových zariadení, miniihrisko s umelou trávou
- vodná nádrž
- dobré zdravotnícke zabezpečenie, lekári, lekáreň
- chatová oblasť (potenciál na rozvoj cestovného ruchu)
- kultúrne pamiatky v obci (kaštieľ, park)
- tradícia motokrosového športu

9.2 Slabé stránky

- demografický vývoj v obci a okrese, vysoký index starnutia
- neúplná kanalizácia
- nedostatočná organizovanosť a marketing v cestovnom ruchu
- zlý stav budov materskej školy, základnej školy a kultúrneho domu
- nekvalitné povrchy vozoviek
- nadmerne zaťažené prostredie, hluk, prach (zvoz dolomitných pieskov)
- pracovná sila orientovaná najmä na poľnohospodársku výrobu

9.3 Príležitosti

- celkový rozvoj cestovného ruchu v SR – turistika, vodné športy
- rozvoj agroturistiky v SR
- podpora štátu pri využívaní biomasy
- využitie štrukturálnych fondov EÚ
- vidiecky turizmus (poľovníctvo)

9.4 Ohrozenia

- zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľov
- znižovanie počtu zamestnancov v poľnohospodárstve
- odliv kvalifikovanej pracovnej sily a mladých ľudí (vzdelaní mladí ľudia čoraz vo väčšej miere odchádzajú najmä do Bratislavy, väčších krajských miest, resp. do zahraničia)

10. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

Fiškálna decentralizácia v Slovenskej republike nadväzuje na daňovú reformu účinnú od 1. januára 2004 a na prechod kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, ktorý sa postupne uskutočňoval v období od 1. januára 2002 do 1. januára 2004. Významným prínosom fiškálnej decentralizácie pre územnú samosprávu je skutočnosť, že okrem decentralizácie kompetencií a politickej moci získala ďalší mimoriadne dôležitý nástroj, a to rozhodovanie o vlastných príjmoch. Podstatou tohto procesu je prechod od poskytovania dotácií zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií územnej samosprávy prostredníctvom daňových príjmov.

Nový systém financovania, ktorý sa začal uplatňovať od 1. 1. 2005, výrazne posilnil samostatnosť, ale aj zodpovednosť územnej samosprávy v procese rozhodovania o použití verejných zdrojov pri poskytovaní služieb občanom. V porovnaní s doterajším nestabilným režimom každoročného stanovovania podielu územnej samosprávy na výnose z daní (určeným zákonom o štátnom rozpočte) sa očakávalo, že nový systém prispeje k stabilizácii príjmov územnej samosprávy na dlhšie časové obdobie a vytvorí tým podmienky pre plánovanie financií na niekoľko rokov dopredu. Zavádza solidárnejší, spravodlivejší, transparentnejší a motivujúci systém finančného vyrovňovania založený na konkrétnych merateľných kritériách.

Cieľom nového systému financovania územných samospráv bolo posilnenie daňových príjmov obcí. Schválením novej legislatívy sa zmenil doterajší spôsob určovania podielových daní, vlastným príjmom samosprávy sa stala daň z príjmov fyzických osôb. Od 1. 1. 2005 sa štát vzdal takmer celého výnosu z tejto dane v prospech regionálnych samospráv. Štátnemu rozpočtu zostane ročne len 6,2 % z výnosov, ktorými budú garantovať financovanie vybraných kompetencií nezávislých na činnosti územnej samosprávy, 70,3 % sa stalo vlastným príjmom obcí a 23,5 % tvorí príjmy vyšších územných celkov (VÚC).

Fiškálna decentralizácia uvoľnila obciam ruky aj pri určovaní výšky miestnych daní. Miestne dane sú fakultatívne, čo znamená, že obce môžu rozhodovať nielen o výške dane, ale aj o jej zavedení. Nový zákon stanovil len východiskové sadzby, ktoré obce budú môcť individuálne

upravovať a stanovovať výnimky podľa vlastného uváženia. Od roku 2005 môžu obce a mestá vyberať osem miestnych daní

- *daň z nehnuteľností*
- *daň za psa*
- *za užívanie verejného priestranstva*
- *daň za ubytovanie*
- *za predajné automaty,*
- *za nevýherné hracie prístroje,*
- *za vjazd do historickej časti mesta*
- *za jadrové zariadenie.*

V tejto súvislosti je žiadúce, aby si samosprávy, uvedomujúc si závažnosť a dôležitosť v rozhodovacom procese, uvedomili potrebu plánovania rozvoja oblastí, o ktorých samospráva rozhoduje. Jedným z plánovacích dokumentov sú aj plány hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí a združení obcí.

10.1 Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít

Prvý rozvojový faktor vychádza z poľnohospodárskeho rázu Veľkých Uheriec. Z tohto pohľadu sa môže javiť zaujímavým **pestovanie ekonomicky výnosných plodín** (napr. repka olejná pre bionaftu). Tento faktor prichádza do úvahy v prípade dotovania pestovateľov plodín z ekologických dôvodov, o čom sa v súčasnosti na pôde Európskej komisie diskutuje. Poľnohospodársky ráz územia Veľkých Uheriec a veľkosť obhospodarovanej pôdy vytvárajú možnosti premeniť túto vlastnosť vo výhodu pre svojich obyvateľov. V obci Veľké Uherce sa má možnosť rozvinúť aj **vidiecky turizmus** predovšetkým v oblasti poľovníctva, chatárenia a ochrany krajiny, zber liečivých rastlín.

Druhým rozvojovým faktorom Veľkých Uheriec môže byť využitie siete existujúcich kultúrnych zariadení na prípravu atrakcií, ktoré by pritiahli návštevníkov zo širokého okolia. **Sieť kultúrnych zariadení**, existencia kaštieľa a blízkosť mesta Partizánske by mohlo v budúcnosti pri účelnej spolupráci okresného mesta a obce Veľké Uherce zabezpečiť dostatočnú účasť na zaujímavých a ojedinelých kultúrnych aktivitách poriadaných v obciach.

Tretím faktorom rozvoja je aj tradícia súťaží psích záprahov, motokrosu, bežeckých tratí a cyklotrás. Pri správnom organizovaní súťaží by bolo reálne v budúcnosti aj s podporou EÚ zorganizovať **zaujímavé športové súťaže** nadregionálneho charakteru s doplnkovými aktivitami zameranými na zvieraciu ríšu a oživením poľovníckych tradícií. Tieto aktivity by mohli v budúcnosti do značnej miery pomôcť obci Veľké Uherce aktívne sa zapájať do rozvoja súťažno-športových aktivít a profitovať z nich.

Kľúčové disparity:

K najväčším disparitám Veľkých Uheriec patrí rastúci ***index starnutia***. Do budúcnosti bude potrebné riešiť tento problém napríklad prilákaním mladých rodín. Pre prisťahovanie mladých rodín hovorí rastúci záujem o bývanie mimo mesta, trávenie voľného času na dedine. Obec však musí vytvoriť vhodné motivačné prostredie na vzbudenie záujmu mladých rodín

prist'ahovať sa do obce. To by pomohlo čiastočne eliminovať aj druhú disparitu, ktorú predstavuje **slabý marketing** o oblasti Veľkých Uheriec. Rozvoju aktivít by mohlo napomôcť aj podpora obcí pre prevádzkovateľov tradičných remesiel – napríklad výroba oblátok a podobne.

Treťou disparitou je **odkanalizovanie územia**. Vzhľadom na dôležitosť, akú kladie EÚ na životné prostredie, bude potrebné problematiku odkanalizovania územia obce Veľké Uherce riešiť v najbližšom plánovacom období.

Štvrtou disparitou obce Veľké Uherce je **nedostatok podnikateľských aktivít**. Tu sa pri riešení problému bude potrebné na princípe partnerstva spojiť s ďalšími mikroregiónmi a mestom Partizánske, vytýčiť cieľ, pripraviť podmienky pre možnosť výhodného investovania pre podnikateľov v širšom regióne okresu Partizánske.

Strategický cieľ: Zlepšiť kvalitu života obyvateľov obce za podmienky trvaloudržateľného rozvoja

10.2 Prioritné oblasti a opatrenia

1. Infraštruktúra

- 1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- 1.2 Vybudovanie zásobníka pitnej vody
- 1.3 Odvod odpadových vôd
- 1.4 Zníženie energetickej náročnosti budovy ZŠ
- 1.5 Rekonštrukcia domu kultúry
- 1.6 Rekonštrukcia budovy obecného úradu
- 1.7 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice
- 1.8 Budovanie chodníka od železničnej stanice do centra obce
- 1.9 Vybudovanie kompostárne
- 1.10 Vytvorenie podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu
- 1.11 Rekonštrukcia a budovanie chodníkov a verejných priestranstiev
- 1.12 Rekonštrukcia mosta cez potok Drahožica

2. Rozvoj podnikania a cestovného ruchu

- 2.1 Pomoc obce pri etablovaní nových investorov
- 2.2 Podpora sekundárnej ponuky cestovného ruchu – agroturistika
- 2.3 Podpora obyvateľov venujúcich sa tradičným remeslám
- 2.4 Podpora tvorby nových pracovných miest v oblasti lesného hospodárstva a spracovania dreva

3. Služby obce a spoločenský život

- 3.1 Podpora vzdelávania občanov za účelom zvyšovania zamestnanosti
- 3.2 Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb

3.3 Zvyšovanie participácie občanov na verejnom živote

3.4 Podpora združeniam tretieho sektora

3.5 Interkomunitná spolupráca v kultúrnej oblasti

11. AKČNÝ PLÁN

1. Infraštruktúra

1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Postupná oprava povrchu ulíc, ktoré sú v nevyhovujúcom stave.
Náklady: 10 mil. Sk
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2008

1.2 Vybudovanie zásobníka pitnej vody

Rozšírenie kapacity zásobníka zo 100 m ³ na 500 m ³ a presunutie na vyššie položené miesto čo vyrieši problém s nedostatočným tlakom v niektorých oblastiach.
Náklady: neupresnené
Financovanie: ZVS, a.s.
Termín: 2010

1.3 Odvod odpadových vôd

Vybudovanie kanalizačného systému a rozšírenie čističky odpadových vôd.
Náklady: 65 mil. Sk
Financovanie: ZVS a.s., obec, ROP, envirofond
Termín: 2009-2013

1.4 Zníženie energetickej náročnosti budovy ZŠ

Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov Základnej školy, telocvične a školskej jedálne – výmena okien, zateplenie, oprava striech
Náklady: 21 mil. Sk
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2008

1.5 Rekonštrukcia domu kultúry

Oprava strechy a výmena vykurovacieho, resp. regulačného systému.
Náklady: 6 mil. Sk
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2010

1.6 Rekonštrukcia budovy obecného úradu

Zateplenie obvodových múrov a výmena okien.
Náklady: 3,5 mil. Sk
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2009

1.7 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice

Oprava strechy, výmena okien dverí a vybudovanie hygienických zariadení.
Náklady: 5 mil. Sk
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2009

1.8 Budovanie chodníka od železničnej stanice do centra obce

Chodník pre peších aj cyklistov.
Náklady: neupresnené
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2010

1.9 Vybudovanie kompostárne

Vybavenie kompostárne mechanizačnou technikou.
Náklady: 2.500 tis. Sk
Financovanie: obec, envirofond
Termín: 2008

1.10 Vytvorenie podmienok pre individuálnu bytovú výstavbu

Pripraviť novú lokalitu pre výstavbu rodinných domov. Výkup pozemkov a vybudovanie inžinierskych sietí.
Náklady: neupresnené
Financovanie: obec, ŠFRB
Termín: 2013

1.11 Rekonštrukcia a budovanie chodníkov a verejných priestranstiev

Rekonštrukcia a budovanie verejných plôch podľa urbanistickej štúdie obce.
Náklady: 3 500 tis. Sk
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2010

1.12 Rekonštrukcia mosta cez potok Drahožica

Nahradenie starého dreveného mosta železobetónovou konštrukciou.
Náklady: 4 500 tis. Sk
Financovanie: obec, ROP
Termín: 2009

2. Rozvoj podnikania a cestovného ruchu

2.1 Pomoc obce pri etablovaní nových investorov

Obec sa bude snažiť byť nápomocná v oblasti stavebného konania a komunikácie s ÚPSVaR pri významných investičných projektoch.
Náklady: neupresnené
Financovanie: obec
Termín: priebežne

2.2 Podpora sekundárnej ponuky cestovného ruchu – agroturistika

Pomoc pri vysporiadavaní pozemkov, marketingové aktivity a propagácia
Náklady: neupresnené
Financovanie: obec, ROP, PRV, súkromný sektor
Termín: 2013

2.3 Podpora obyvateľov venujúcich sa tradičným remeslám

Pomoc pri zriaďovaní prevádzky a propagácia výrobkov.
Náklady: neupresnené
Financovanie: obec, ROP, PRV, súkromný sektor
Termín: 2013

2.4 Podpora tvorby nových pracovných miest v oblasti lesného hospodárstva a spracovania dreva

Pomoc pri hľadaní priestorov, zabezpečení odbytu a pri spracovaní drevnej hmoty (drevoštiepka, biomasa)
Náklady: neupresnené
Financovanie: obec, ROP, PRV, súkromný sektor
Termín: 2013

3. Služby obce a spoločenský život

3.1 Podpora vzdelávania občanov za účelom zvyšovania zamestnanosti

Organizovanie rekvalifikačných kurzov v spolupráci s ÚPSVaR a vzdelávacími inštitúciami.
Náklady: nešpecifikované
Financovanie: obec, OP Vzdelávanie, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia
Termín: priebežne

3.2 Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb

Výstavba centra sociálnych služieb – denný stacionár, hospic + vybavenie
Náklady: 30 000 tis. Sk
Financovanie: obec, ROP, TSK
Termín: 2010

3.3 Zvyšovanie participácie občanov na verejnom živote

Dotazníkové prieskumy a ankety prostredníctvom internetu. Vydávanie výročných správ, resp. obecných novín.
Náklady: 60 000 Sk / rok
Financovanie: obec, MK SR, grantové programy
Termín: priebežne

3.4 Podpora združeniam tretieho sektora

Obec sa bude okrem dotácií z rozpočtu podporovať činnosť občianskych združení aj prostredníctvom nepriamych nástrojov ako zvýhodneného poskytovania priestorov, resp. spoluprácou pri procese spracovania projektov.
Náklady: nešpecifikované
Financovanie: obec, grantové programy
Termín: priebežne

3.5 Interkomunitná spolupráca v kultúrnej oblasti

Organizovanie kultúrno spoločenských podujatí, ochotnícke javisko spolupráca s HNOS, festival dychových hudieb.
Náklady: 50 000 Sk / rok
Financovanie: obec, grantové programy MK SR, HNOS
Termín: priebežne

12. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

Rozvojové projekty v obci môžu byť v zásade financované z verejných alebo súkromných zdrojov, resp. ich kombináciou.

12.1 Verejné zdroje

Rozpočet obce

Obec hospodárila v roku 2006 s rozpočtom 13 000 tis. Sk. Kapitálové výdavky boli rozpočtované na 10%. Táto časť v budúcnosti nebude postačovať na realizáciu rozvojových projektov, preto bude nutné využívať možnosti viaczdrojového financovania. Najvýznamnejšiu úlohu budú hrať štrukturálne fondy EÚ a štátny rozpočet SR.

Štátny rozpočet SR a štátne fondy

Zo štátneho rozpočtu môže obec žiadať o dotácie, ktoré možno využiť najmä na menšie projekty. Vhodnejšou možnosťou financovania sú štátne fondy.

Environmentálny fond

Fond bol zriadený na uskutočňovanie štátnej podpory starostlivosti o životné prostredie. Financovanie projektov z environmentálneho fondu je administratívne a časovo menej náročné ako zo štrukturálnych fondov.

Štátny fond rozvoja bývania

Prostredníctvom tohto fondu môže sa môže obec v budúcnosti uchádzať o štátnu dotáciu na rozširovanie a zveľádovanie bytového fondu.

Operačné programy Slovenskej republiky

Vláda SR prostredníctvom národného strategického referenčného rámca predstavila priority v nasledujúcom programovom období. Ich napĺňanie zabezpečuje jedenásť operačných programov, ktorých obsah je momentálne v procese vyjednávania a schvaľovania. Navrhnuté sú nasledovné operačné programy:

- Doprava
- Informatizácia
- Regionálny operačný program
- Životné prostredie
- OP Bratislavský kraj
- Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
- Vzdelávanie
- Výskum a vývoj
- Zamestnanosť a sociálna inklúzia
- Zdravotníctvo
- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka

Z vyššie uvedených operačných programov budú môcť obce čerpať nenávratné finančné príspevky najmä prostredníctvom ROP a PRV. Práve od prioritnej osi 4 PRV, ktorá je zameraná na vyhľadávanie nových miestnych stratégií trvalo udržateľného rozvoja si obce v programovom období 2007-2013 sľubujú výraznú finančnú podporu.

12.2 Súkromné zdroje

Do financovania niektorých rozvojových aktivít obce sa môžu zapojiť a súkromné spoločnosti. Týka sa to najmä aktivít v oblasti cestovného ruchu resp. opatrení, ktorých

realizácia bude v budúcnosti prinášať priamy alebo nepriamy profit. V programovom období 2007-2013 bude značná pozornosť venovaná združovaniu prostriedkov a viac zdrojovému financovania aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev (private – public partnership).

13. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Pre zrealizovanie všetkých aktivít vytýčených v tomto PHSR obce Veľké Uherce sa predpokladá zriadenie pracovnej skupiny, ktorá sa bude zaoberať plnením jednotlivých špecifických cieľov prostredníctvom opatrení a postupným realizovaním jednotlivých aktivít. Táto pracovná skupina by mala dbať na to, aby sa jednotlivé aktivity a následné opatrenia objavovali na zasadnutiach zastupiteľstva obce Veľké Uherce. Intenzívna spolupráca subjektov pri jednotlivých aktivitách, je prvoradým predpokladom pre úspešné plnenie opatrení. Všetky prvky spolupráce bude potrebné koordinovať a práve táto činnosť by mala byť hlavnou úlohou pracovnej skupiny.

Okrem tejto činnosti pracovnej skupiny bude jej hlavnou úlohou spolupráca s inštitúciami v kraji, na celom Slovensku ba i v zahraničí pri získavaní finančných zdrojov na zabezpečenie aktivít vedúcich k splneniu vytýčených cieľov.

Členovia pracovnej skupiny by mali postupne nadobudnúť vzdelanie k problematike regionálneho rozvoja, aby tak fundovane a na vysokej profesionálnej úrovni riadili aktivity v obci Veľké Uherce pomocou projektového riadenia úloh. Pri plnení úloh zameraných na projektové riadenie nájdu uplatnenie predovšetkým mladí ľudia, ktorí inklinujú k pomoci svojej rodnej obci. Prvým krokom by mohlo byť zabezpečenie financovania pracovnej skupiny pomocou eurofondov z oblasti ľudských zdrojov, prípadne z oblasti rozvoja vidieka a podobne.

Tabuľka č. 24 Projektové zámery v zásobníku pre obdobie rokov 2007-2013

p.č.	Názov projektu	Rok začatia realizácie	Náklady (Sk)
1.	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov ZŠ, telocvične a školskej jedálne – výmena okien, zateplenie, oprava striech	2008	21 000 000
2.	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2009	5 000 000
3.	Dobudovanie obecnej kanalizácie	2009	65 000 000
4.	Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb –denný stacionár a hospic + vybavenie	2010	30 000 000
5.	Rekonštrukcia miestnej komunikácie	2008	9 000 000
6.	Rekonštrukcia mosta cez potok Drahožica	2009	4 500 000
7.	Výstavba chodníkov vedľa hlavnej cesty	2009	6 000 000
8.	Úprava verejného priestranstva - námestie	2010	3 500 000
9.	Zhodnocovanie organického odpadu v obci – mechanizačná linka	2008	4 000 000
10.	Rekonštrukcia budovy obecného úradu	2009	3 500 000
11.	Rekonštrukcia budovy domu kultúry	2010	6 000 000

ZÁVER

Stratégia rozvoja v tomto PHSR je postavená na prednostiach, ktoré sú vlastné obci Veľké Uherce a tiež s ohľadom na špecifiká danej oblasti postihnutej konverziou obuvníckeho priemyslu. Okrem strategického cieľa a špecifických cieľov sú v PHSR naprojektované aj priority, opatrenia a PHSR je rozpracovaný až do úrovne jednotlivých aktivít.

Ďalšou časťou stratégie je finančný plán. Pri stanovovaní finančného plánu vychádzal spracovateľ z dostupných požiadaviek. Na základe týchto požiadaviek boli spracované všetky ostatné parametre finančného plánu obec Veľké Uherce. Následne boli finančné prostriedky rozdelené na čerpanie po jednotlivých rokoch. Tu je potrebné poznamenať, že rozdelenie použitých plánovaných prostriedkov má vzostupný charakter. Spočiatku sa predpokladá v obci Veľké Uherce pozvoľné čerpanie s miernym nárastom. Dôvodom je nepripravenosť SR na čerpanie prostriedkov zo Štrukturálnych fondov, ako aj časté zmeny vo výzvach. Ďalším dôvodom takejto koncepcie je aj fakt, že napriek rovnakému postaveniu regiónov na Slovensku z pohľadu EÚ, skutočná podpora sa na Slovensku posúva predovšetkým do najzaostalejších regiónov Slovenska, ku ktorým Trenčiansky región nepatrí. Najväčší ročný prírastok čerpania je naplánovaný na roky 2009 až 2011, kedy sa predpokladá už s konsolidovaným kofinancovaním a s ukončeným presunom kompetencií zo štátu na obce, čo by mohlo pomôcť sústrediť sily predovšetkým na budovanie združených obcí. V rokoch 2012 až 2013 sa predpokladá zmiernenie nárastu z predchádzajúceho obdobia, kedy sa bude realizovať už iba dobiehanie niektorých projektov v obci Veľké Uherce, plánovaných v tomto PHSR. To neznamená automaticky zníženie aktivít, ktoré nie sú plánované v tomto PHSR.

Spracovaný PHSR obce Veľké Uherce je otvoreným dokumentom, ktorý je pripravený na nadchádzajúce zmeny. Štruktúra PHSR umožňuje zapracovanie ďalších údajov a aktualizáciu obsiahnutých údajov. Pružnosť dokumentu slúžiaceho pre potreby získavania finančných prostriedkov do obce Veľké Uherce umožňuje reagovať na meniace sa podmienky politického, ekonomického a sociálneho stavu spoločnosti na Slovensku, ktoré môžu vyvolávať aj zmeny v prioritách obce Veľké Uherce.

Zoznam použitých zdrojov informácií

Legislatívny rámec:

- Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
- Zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajochoch,
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy,
- Zákon č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy,
- Zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 482/2003 Z. z. o Štátnej pokladnici,
- Zákon č. 565/2001 Z. z. o investičných stimuloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 235/2002 Z. z. o náležitostiach žiadosti o poskytnutie investičných stimulov,
- Zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
- Zákon č. 156/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
- Zákon č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon)
- Vyhláška MŽP SR č. 398/2002 Z. z. o podrobnostiach určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd
- Vyhláška MŽP SR č. 524/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výkone odborného technicko – bezpečnostného dohľadu a o zaraďovaní vodných diel do jednotlivých kategórií
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 525/2002 Z. z., ktorou sa vyhlasuje zoznam vodohospodársky významných tokov a vodárenských tokov
- Vyhláška MŽP SR č. 556/2002 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona
- Nariadenie vlády SR č. 491/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitých vôd
- Nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd (§2 a §7 zrušené zákonom č. 184/2002 Z. z.)
- Nariadenie vlády SSR č. 35/1979 Zb. o odpláťach vo vodnom hospodárstve v znení nariadenia vlády ČSSR č. 91/1988 Zb. a nariadenia vlády SR č. 235/1996 Z. z.
- Nariadenie vlády SSR č. 32/1975 Zb. o ochrane pred povodňami
- Nariadenie vlády SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády SASR č. 52/1981 Zb. (§2 ods. 1, §3 - §6 zrušené z.č. 184/2002 Z. z.)
- Metodický pokyn MŽP SR z 5. 11. 2002 č. 817/2002 – 6.2 k nariadeniu vlády SR č. 491/2002 Z. z.
- Zákon 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 96/2002 Z. z., z. č. 261/2002 Z. z., z. č. 393/2002 Z. z. z. č. 529/2002 Z. z. (zákon o odpadoch)
- Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 234/ 2001 Z. z. o zaraďovaní odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov

- Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z. o autorizácii, o vydávaní posudkov vo veciach odpadov o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie posudkov o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení Vyhláška MŽP SR č. 399/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení Vyhláška MŽP SR č. 509/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení Vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z. z. (ďalej len nový Katalóg odpadov)
- Vyhláška MŽP SR č. 516/2002 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu v znení Vyhláška MŽP SR č. 337/2002 Z. z. a 773/2002 Z. z.
- Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu
- Zákon 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 96/2002 Z. z., z. č. 261/2002 Z. z., z. č. 393/2002 Z. z. z. č. 529/2002 Z. z. (zákon o odpadoch)
- Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 234/ 2001 Z. z. o zaradení odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov
- Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z. o autorizácii, o vydávaní posudkov vo veciach odpadov o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie posudkov o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení Vyhláška MŽP SR č. 399/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení Vyhláška MŽP SR č. 509/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení Vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z. z. (ďalej len nový Katalóg odpadov)
- Vyhláška MŽP SR č. 516/2002 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu v znení Vyhláška MŽP SR č. 337/2002 Z. z. a 773/2002 Z. z.
- Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu
- Zákon 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 96/2002 Z. z., z. č. 261/2002 Z. z., z. č. 393/2002 Z. z. z. č. 529/2002 Z. z. (zákon o odpadoch)
- Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 234/ 2001 Z. z. o zaradení odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov
- Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z. o autorizácii, o vydávaní posudkov vo veciach odpadov o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie posudkov o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení Vyhláška MŽP SR č. 399/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení Vyhláška MŽP SR č. 509/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení Vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z. z. (ďalej len nový Katalóg odpadov)
- Vyhláška MŽP SR č. 516/2002 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu v znení Vyhláška MŽP SR č. 337/2002 Z. z. a 773/2002 Z. z.
- Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu
- Zákon 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 96/2002 Z. z., z. č. 261/2002 Z. z., z. č. 393/2002 Z. z. z. č. 529/2002 Z. z. (zákon o odpadoch)

- Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 234/ 2001 Z. z. o zaradení odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov
- Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z. o autorizácii, o vydávaní posudkov vo veciach odpadov o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie posudkov o overovaní odborníj spôsobilosti týchto osôb v znení Vyhláška MŽP SR č. 399/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení Vyhláška MŽP SR č. 509/2002 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení Vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z. z. (ďalej len nový Katalóg odpadov)
- Vyhláška MŽP SR č. 516/2002 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu v znení Vyhláška MŽP SR č. 337/2002 Z. z. a 773/2002 Z. z.
- Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu
- Zákon č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŽP SR č. 732/2002 Z. z. o zozname zálohovaných obalov, ktoré nie sú opakovateľné použiteľné a o výške zálohy za ne a o výške záloh za zálohované opakovane použiteľné obaly
- Vyhláška MŽP SR č. 5/2003 Z. z. o výkone niektorých ustanovení zákona o odpadoch
- Zákon č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 543/2002/ Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- Zákon č. 237/2002 Z. z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín
- Vyhláška MŽP č. 24/2003 Z. z.
- Zákon č. 478/2002/ Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia (zákon o ovzduší)
- Zákon č. 401/1998 z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení z. č. 161/2001 Z. z., z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 478/2002 Z. z.
- Zákon č. 76/1998 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme
- Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii SR č. 265/1996. Z. z. o emisných kontrolách cestných motorových vozidiel v znení vyhl. Č. 307/1999 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 60/2003 Z. z. , ktorou sa ustanovujú národne emisné stropy a a emisné knôty
- Zákon č. 478/2002/ Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia (zákon o ovzduší)
- Zákon č. 401/1998 z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení z. č. 161/2001 Z. z., z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 478/2002 Z. z.
- Zákon č. 76/1998 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme
- Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii SR č. 265/1996. Z. z. o emisných kontrolách cestných motorových vozidiel v znení vyhl. Č. 307/1999 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 60/2003 Z. z. , ktorou sa ustanovujú národne emisné stropy a a emisné knôty
- Zákon č. 127/1994/Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení z. č. 391/2000Z. z.

Použitá literatúra:

- Národný rozvojový plán
- Sektorové operačné programy

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
- Národný environmentálny akčný plán
- Územný plán TSK
- Okresný akčný environmentálny plán
- Národný emisný inventarizačný systém, databáza údajov o znečisťovaní ovzdušia
- Správa o stave životného prostredia kraja Trenčín 2002, SAŽP 2003
- Atlas krajiny SR, SAŽP 2002
- Územné plány obcí (niektoré boli v štádiu úprav)

Dotazníky vyplnené v druhom polroku 2004 v obci Veľké Uherce

Spracovali:
Trenčianska regionálna rozvojová agentúra Trenčín
Branislav Horváth – BH CONSULT
Obec Veľké Uherce

December 2007